

ARREST VAN HET HOF (Vierde kamer)

5 oktober 2023 [\(*\)](#)

„Prejudiciële verwijzing – Gemeenschappelijk beleid inzake asiel en subsidiaire bescherming – Richtlijn 2011/95/EU – Artikel 12 – Uitsluiting van de vluchtelingenstatus – Bij de United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) geregistreerde persoon – Voorwaarden voor deze persoon om zich op grond van dat feit te beroepen op richtlijn 2011/95 – Ophouden van de bescherming of bijstand van de UNRWA – Geen medische behandeling – Voorwaarden”

In zaak C-294/22,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk) bij beslissing van 22 maart 2022, ingekomen bij het Hof op 3 mei 2022, in de procedure

Office français de protection des réfugiés et apatrides

tegen

SW,

wijst

HET HOF (Vierde kamer),

samengesteld als volgt: C. Lycourgos, kamerpresident, L. S. Rossi (rapporteur), J.-C. Bonichot, S. Rodin en O. Spineanu-Matei, rechters,

advocaat-generaal: N. Emiliou,

griffier: M. Siekierzyńska, administrateur,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 26 januari 2023,

gelet op de opmerkingen van:

- SW, vertegenwoordigd door P. Spinosi, avocat,
- de Franse regering, vertegenwoordigd door J.-L. Carré en J. Illouz als gemachtigden,
- de Belgische regering, vertegenwoordigd door M. Jacobs en M. Van Regemorter als gemachtigden,
- de Europese Commissie, vertegenwoordigd door A. Azéma en J. Hottiaux als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 4 mei 2023,

het navolgende

Arrest

- 1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 12, lid 1, onder a), van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (PB 2011, L 337, blz. 9).
- 2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen SW en Office français de protection des réfugiés et apatrides (Frans bureau voor de bescherming van vluchtelingen en staatlozen; hierna: „OFPRA”) over de afwijzing door dit bureau van het verzoek van SW om toekenning van de vluchtelingenstatus of, bij gebreke daarvan, van subsidiaire bescherming.

Toepasselijke bepalingen

Internationaal recht

Verdrag van Genève

- 3 Het op 28 juli 1951 te Genève ondertekende Verdrag betreffende de status van vluchtelingen (*United Nations Treaty Series*, deel 189, nr. 2545, 1954, blz. 150), is op 22 april 1954 in werking getreden. Het is aangevuld en gewijzigd bij het Protocol betreffende de status van vluchtelingen, dat op 31 januari 1967 te New York is gesloten en op 4 oktober 1967 in werking is getreden (hierna: „Verdrag van Genève”).
- 4 Artikel 1, onder D, van het Verdrag van Genève bepaalt:

„Dit Verdrag is niet van toepassing op personen die thans bescherming of bijstand genieten van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen [(UNHCR)].

Wanneer deze bescherming of bijstand om welke redenen ook is opgehouden, zonder dat de positie van zodanige personen definitief geregeld is in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, zullen deze personen van rechtswege onder dit Verdrag vallen.”

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)

- 5 Bij resolutie nr. 302 (IV) van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 8 december 1949 betreffende bijstand aan Palestijnse vluchtelingen, is de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten [United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA)] opgericht.
- 6 Het gebied waarin de UNRWA werkzaam is omvat vijf sectoren: de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever, Jordanië, Libanon en Syrië.
- 7 Resolutie nr. 74/83 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 13 december 2019 betreffende hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen (hierna: „resolutie nr. 74/83”), die van toepassing was bij de vaststelling van de in het hoofdgeding aan de orde zijnde beslissing van de directeur-generaal van het OFPRA, luidt als volgt:

„De Algemene Vergadering,

[...]

Is zich bewust van de onmisbare rol van [de UNRWA], die sinds haar oprichting meer dan 65 jaar geleden het lot van de Palestijnse vluchtelingen verbetert door te voorzien in educatieve, gezondheids-

en sociale bijstand en hulpdiensten, en haar activiteiten op het gebied van de inrichting van kampen, microfinanciering, bescherming en noodhulp voortzet,

[...]

Neemt tevens nota van het verslag van de Commissaris-generaal van 31 mei 2019, ingediend overeenkomstig paragraaf 57 van het verslag van de secretaris-generaal, en [uit] zijn bezorgdheid [...] over de ernstige financiële crisis die [de UNRWA] doormaakt, waardoor zijn vermogen om de vluchtelingen uit Palestina te blijven voorzien van essentiële programma's in alle operationele gebieden ernstig in het gedrang komt,

[...]

Spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de bijzonder moeilijke situatie van Palestijnse vluchtelingen die onder bezetting leven, met name wat betreft hun veiligheid, hun welzijn en hun sociaal-economische levensomstandigheden,

[...]

I. *Stelt helaas vast* dat noch de repatriëring noch de compensatie van de vluchtelingen, als bedoeld in paragraaf 11 van haar resolutie 194 (III), heeft plaatsgevonden en dat de situatie van de vluchtelingen uit Palestina derhalve een punt van grote bezorgdheid blijft en deze vluchtelingen nog steeds hulp behoeven om in hun basisbehoeften op het gebied van gezondheid, scholing en levensonderhoud te voorzien;

[...]

3. *Wijst op* de noodzaak dat het werk van [de UNRWA] wordt voortgezet, alsmede op het belang van zijn – onbelemmerde – optreden en van zijn diensten, met inbegrip van noodhulp, voor het welzijn en de menselijke ontwikkeling van vluchtelingen uit Palestina en voor de stabiliteit van de regio, zolang er geen rechtvaardige oplossing van het vraagstuk van de vluchtelingen uit Palestina is;

[...]

7. *Besluit* het mandaat van het bureau tot en met 30 juni 2023 te verlengen, onverminderd de bepalingen van paragraaf 11 van resolutie 194 (III)."

- 8 Bij resolutie nr. 77/123 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 12 december 2022 is het mandaat van de UNRWA verlengd tot en met 30 juni 2026.

Unierecht

- 9 De overwegingen 15 en 35 van richtlijn 2011/95 luiden als volgt:

„(15) Onderdanen van derde landen of staatlozen die op het grondgebied van de lidstaten mogen blijven om redenen die geen verband houden met een behoefte aan internationale bescherming, maar, op discretionaire basis, uit mededogen of op humanitaire gronden, vallen niet onder deze richtlijn.

[...]

(35) Gevaren waaraan de bevolking van een land of een deel van de bevolking in het algemeen blootgesteld is, vormen normaliter op zich geen individuele bedreiging die als ernstige schade kan worden aangemerkt.”

- 10 Artikel 2 van deze richtlijn, met als opschrift „Definities”, bepaalt:

„In deze richtlijn gelden de volgende definities:

[...]

- d) ‚vluchteling‘: een onderdaan van een derde land die zich wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep, buiten het land bevindt waarvan hij de nationaliteit bezit en de bescherming van dat land niet kan of, wegens deze vrees, niet wil invoeren, dan wel een staatloze die zich om dezelfde reden buiten het land bevindt waar hij vroeger gewoonlijk verbleef en daarheen niet kan, dan wel wegens genoemde vrees niet wil terugkeren, en op wie artikel 12 niet van toepassing is;

[...]”

- 11 Artikel 3 van die richtlijn, met als opschrift „Gunstiger normen”, luidt als volgt:

„De lidstaten kunnen ter bepaling van wie als vluchteling of als voor subsidiaire bescherming in aanmerking komend persoon wordt erkend en ter bepaling van de inhoud van de internationale bescherming, gunstiger normen vaststellen of handhaven indien die met deze richtlijn verenigbaar zijn.”

- 12 Artikel 4 van deze richtlijn heeft als opschrift „Beoordeling van feiten en omstandigheden” en bepaalt in lid 3:

„De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele basis en houdt onder meer rekening met:

- a) alle relevante feiten in verband met het land van herkomst op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen, met inbegrip van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van het land van herkomst en de wijze waarop deze worden toegepast;
- b) de door de verzoeker afgelegde verklaring en overgelegde documenten, samen met informatie over de vraag of de verzoeker aan vervolging of andere ernstige schade blootgesteld is dan wel blootgesteld zou kunnen worden;
- c) de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, waartoe factoren behoren zoals achtergrond, geslacht en leeftijd, teneinde te beoordelen of op basis van de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, de daden waaraan hij blootgesteld is of blootgesteld zou kunnen worden, met vervolging of ernstige schade overeenkomen;
- d) de vraag of zijn activiteiten, sedert hij zijn land heeft verlaten, uitsluitend ten doel hadden de nodige voorwaarden te scheppen om een verzoek om internationale bescherming te kunnen indienen, teneinde na te gaan of de betrokkene, in geval van terugkeer naar dat land, door die activiteiten aan vervolging of ernstige schade zou worden blootgesteld;
- e) de vraag of in redelijkheid kan worden verwacht dat de verzoeker zich onder de bescherming kan stellen van een ander land waar hij zich op zijn staatsburgerschap kan beroepen.”

- 13 Artikel 6 van deze richtlijn, met als opschrift „Actoren van vervolging of ernstige schade”, bepaalt:

„Actoren van vervolging of ernstige schade kunnen onder meer zijn:

- a) de staat;
- b) partijen of organisaties die de staat of een aanzienlijk deel van zijn grondgebied beheersen;

- c) niet-overheidsactoren, indien kan worden aangetoond dat de actoren als bedoeld in de punten a) en b), inclusief internationale organisaties, geen bescherming als bedoeld in artikel 7 kunnen of willen bieden tegen vervolging of ernstige schade."

14 Artikel 12 van die richtlijn, met als opschrift „Uitsluiting“, bepaalt in lid 1:

„Een onderdaan van een derde land of staatloze wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer:

- a) hij onder artikel 1, onder D, van het Verdrag van Genève valt, dat betrekking heeft op het genieten van bescherming of bijstand van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan de UNHCR. Is die bescherming of bijstand om welke reden ook opgehouden zonder dat de positie van de betrokkene definitief geregeld is in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, dan heeft de betrokkene op grond van dit feit recht op de voorzieningen uit hoofde van deze richtlijn;
- b) hij door de bevoegde autoriteiten van het land waar hij zich heeft gevestigd, beschouwd wordt de rechten en verplichtingen te hebben, welke met het bezit van de nationaliteit van dat land verbonden zijn, of daarmee gelijkwaardige rechten en verplichtingen."

Hoofdeding en prejudiciële vragen

- 15 SW, een staatloze van Palestijnse afkomst, is in 1976 geboren in Libanon. Hij woonde daar tot hij dat land in februari 2019 verliet. Op 11 augustus 2019 kwam hij aan in Frankrijk. Uit het dossier waarover het Hof beschikt, blijkt dat SW sinds zijn geboorte lijdt aan een ernstige genetische ziekte waarvoor zorg noodzakelijk is, die de UNRWA wegens gebrek aan financiële middelen niet heeft kunnen verstrekken.
- 16 Bij beslissing van 11 oktober 2019 heeft de directeur-generaal van het OFPRA het verzoek van SW om toekenning van de vluchtelingenstatus of, bij gebreke daarvan, van subsidiaire bescherming afgewezen.
- 17 De Cour nationale du droit d'asile (nationaal hof voor asielrecht, Frankrijk) heeft bij beslissing van 9 december 2020 die beslissing nietig verklaard en SW de vluchtelingenstatus toegekend.
- 18 Het OFPRA heeft tegen die beslissing cassatieberoep ingesteld bij de Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk).
- 19 Het OFPRA betoogt dat de Cour nationale du droit d'asile op verschillende punten blijk heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Om te beginnen heeft die rechter niet onderzocht of SW gedwongen werd het interventiegebied van de UNRWA te verlaten wegens bedreigingen voor zijn veiligheid. Vervolgens heeft de Cour nationale du droit d'asile blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat als gevolg van de onmogelijkheid voor de UNRWA om tertiaire gezondheidszorg te financieren die aan de gezondheidstoestand van een staatloze van Palestijnse afkomst is aangepast, deze organisatie met reden kon ophouden deze staatloze daadwerkelijk te beschermen, zodat hij zich kan beroepen op de door het Verdrag van Genève geboden bescherming. Ten slotte heeft die rechter blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat de UNRWA moest worden geacht haar bijstandsoopdracht niet te kunnen uitvoeren, terwijl de financiering van tertiaire gezondheidszorg daar geen deel van uitmaakt en niet was aangetoond dat SW in Libanon geen toegang kon hebben tot een gepaste behandeling.
- 20 De verwijzende rechter herinnert eraan dat volgens de bewoordingen van resolutie nr. 74/83 de werkzaamheden van de UNRWA plaatsvinden „voor het welzijn, de bescherming en de menselijke ontwikkeling van vluchtelingen uit Palestina” en beogen te „voorzien in hun basisbehoeften op het gebied van gezondheid, scholing en levensonderhoud”. Overeenkomstig artikel 1, onder D, van het

Verdrag van Genève is dit verdrag dus niet van toepassing op een staatloze van Palestijnse afkomst zolang hij daadwerkelijk de aldus omschreven bijstand of bescherming van de UNRWA geniet.

- 21 In zijn arrest van 19 december 2012, *Abed El Karem El Kott e.a.* (C-364/11, EU:C:2012:826), heeft het Hof geoordeeld dat artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (PB 2004, L 304, blz. 12), waarvan de inhoud op identieke wijze is overgenomen in artikel 12, lid 1, onder a), van richtlijn 2011/95, aldus moet worden uitgelegd dat het ophouden van de bescherming of bijstand van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan van de UNHCR „om welke reden ook” eveneens de situatie omvat van een persoon die, na daadwerkelijk die bescherming of bijstand te hebben ingeroepen, deze niet langer geniet om een reden buiten zijn invloed en onafhankelijk van zijn wil. De bevoegde nationale autoriteiten van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek van die persoon, moeten op basis van een individuele beoordeling van het verzoek nagaan of die persoon gedwongen werd het gebied te verlaten waarin dat orgaan of die instelling werkzaam is. Dit is het geval wanneer hij zich persoonlijk in een situatie van ernstige onveiligheid zou bevinden en het voor het betrokken orgaan of de betrokken instelling onmogelijk was hem in dat gebied levensomstandigheden te bieden die stroken met de opdracht waarmee dat orgaan of die instelling is belast.
- 22 In casu blijkt uit de beslissing van de Cour nationale du droit d’asile van 9 december 2020 dat deze rechter, om te oordelen dat de bescherming of bijstand van de UNRWA aan SW was opgehouden en dat SW dus van rechtswege aanspraak kon maken op de hoedanigheid van vluchteling overeenkomstig artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95, heeft geoordeeld dat vaststond dat de UNRWA niet in staat was om SW voldoende toegang te verlenen tot de gezondheidszorg waarvan zijn overleven afhing, en aldus SW levensomstandigheden te bieden die stroken met haar bijstandsoopdracht, waardoor hij in een persoonlijke toestand van ernstige onveiligheid werd gebracht die hem ertoe heeft gedwongen om Libanon te verlaten.
- 23 In die omstandigheden heeft de Conseil d’État de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld:
- „1) Moet, onverminderd bepalingen van nationaal recht die onder bepaalde voorwaarden verblijfsrecht aan een vreemdeling toekennen op grond van zijn gezondheidstoestand en hem in voorkomend geval bescherming bieden tegen een verwijderingsmaatregel, artikel 12, lid 1, onder a), van [richtlijn 2011/95] aldus worden uitgelegd dat wanneer een zieke [staatloze van Palestijnse afkomst], na daadwerkelijk de bescherming of bijstand van de UNRWA te hebben genoten, het land of het gebied dat tot het interventiegebied van deze organisatie behoort en waar hij zijn gewone verblijfplaats had, verlaat om reden dat hij er onvoldoende toegang heeft tot de zorg en behandeling die zijn gezondheidstoestand vereist en dat dit gebrek aan gefinancierde zorg een reëel risico inhoudt voor zijn leven of fysieke integriteit, kan worden aangenomen dat zijn persoonlijke veiligheid ernstig in gevaar is en dat het voor de UNRWA onmogelijk is hem levensomstandigheden te bieden die stroken met de haar opgedragen opdracht?
- 2) Zo ja, aan de hand van welke criteria – bijvoorbeeld met betrekking tot de ernst van de aandoening of de aard van de vereiste zorg – kan een dergelijke situatie worden vastgesteld?”

Beantwoording van de prejudiciële vragen

- 24 Met zijn prejudiciële vragen, die samen moeten worden behandeld, wenst de verwijzende rechter in wezen te vernemen of en, in voorkomend geval, onder welke voorwaarden artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95 aldus moet worden uitgelegd dat de bescherming of bijstand van de UNRWA is opgehouden wanneer deze organisatie niet in staat is om een staatloze van Palestijnse

afkomst die onder die bescherming of bijstand valt, toegang te verzekeren tot de medische zorg en behandelingen die voor zijn gezondheidstoestand noodzakelijk zijn.

- 25 Om deze vragen te beantwoorden moet worden opgemerkt dat volgens artikel 12, lid 1, onder a), eerste volzin, van richtlijn 2011/95 een derdelander of staatloze wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus „wanneer hij onder artikel 1, onder D, van het Verdrag van Genève valt, dat betrekking heeft op het genieten van bescherming of bijstand van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan de UNHCR”.
- 26 Artikel 1, onder D, eerste alinea, van het Verdrag van Genève bepaalt dat dit verdrag niet van toepassing is op personen die „thans” bescherming of bijstand genieten „van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de vluchtelingen”.
- 27 De UNRWA is een organisatie van de Verenigde Naties die is opgericht om bijstand en bescherming te bieden aan Palestijnen in hun hoedanigheid van „vluchtelingen uit Palestina”. Haar mandaat strekt zich uit tot haar interventiegebied dat uit vijf sectoren bestaat, namelijk de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever (met inbegrip van Oost-Jeruzalem), Jordanië, Libanon en Syrië.
- 28 Gelet op de haar opgedragen taak moet de UNRWA worden beschouwd als een andere organisatie van de Verenigde Naties dan de UNHCR, die bescherming of bijstand biedt in de zin van artikel 1, onder D, van het Verdrag van Genève.
- 29 Dit betekent concreet dat eenieder die zoals SW bij de UNRWA is geregistreerd, in aanmerking dient te komen voor bescherming en bijstand van deze organisatie ten behoeve van zijn welzijn als vluchteling [arrest van 3 maart 2022, Secretary of State for the Home Department (Vluchtelingenstatus van een staatloze van Palestijnse afkomst), C-349/20, EU:C:2022:151, punt 47 en aldaar aangehaalde rechtspraak].
- 30 Wegens deze specifieke vluchtelingenstatus die voor de Palestijnen in de gebieden in het Nabije Oosten is ingesteld, zijn personen die bij de UNRWA zijn geregistreerd, krachtens artikel 12, lid 1, onder a), eerste volzin, van richtlijn 2011/95, dat overeenkomt met artikel 1, onder D, eerste alinea, van het Verdrag van Genève, in beginsel uitgesloten van de vluchtelingenstatus in de Unie [arrest van 13 januari 2021, Bundesrepublik Deutschland (Vluchtelingenstatus van een staatloze Palestijn), C-507/19, EU:C:2021:3, punt 49 en aldaar aangehaalde rechtspraak].
- 31 Uit artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95, dat overeenkomt met artikel 1, onder D, tweede alinea, van het Verdrag van Genève, volgt echter dat wanneer de bescherming of bijstand van de UNRWA om welke reden ook ophoudt zonder dat de positie van deze personen definitief geregeld is in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, deze personen op grond van dit feit recht hebben op de toepassing van richtlijn 2011/95 [zie in die zin arrest van 3 maart 2022, Secretary of State for the Home Department (Vluchtelingenstatus van een staatloze van Palestijnse afkomst), C-349/20, EU:C:2022:151, punt 49 en aldaar aangehaalde rechtspraak].
- 32 Vast staat dat de positie van de personen die de bijstand van de UNRWA genieten, zoals blijkt uit de opeenvolgende resoluties van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, tot op heden niet definitief is geregeld.
- 33 Wat het begrip „ophouden van de bescherming of bijstand van de UNRWA” in de zin van artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95 betreft, dient te worden opgemerkt dat deze bepaling in wezen overeenkomt met artikel 12, lid 1, onder a), van richtlijn 2004/83, zodat de rechtspraak betreffende laatstgenoemde bepaling relevant is voor de uitlegging van de eerstgenoemde bepaling [arrest van 13 januari 2021, Bundesrepublik Deutschland (Vluchtelingenstatus van een staatloze Palestijn), C-507/19, EU:C:2021:3, punt 37].

- 34 In dit verband heeft het Hof onder de vigeur van richtlijn 2004/83 inderdaad vastgesteld dat het loutere feit dat de betrokkene het gebied verlaat waarin de UNRWA werkzaam is, ongeacht de reden voor dat vertrek, geen einde kan maken aan de in artikel 12, lid 1, onder a), eerste volzin, van deze richtlijn bedoelde uitsluiting van de vluchtelingenstatus, en de loutere omstandigheid dat een persoon zich buiten dat gebied bevindt of vrijwillig besluit om het te verlaten, dus niet kan worden aangemerkt als het ophouden van de bijstand van de UNRWA (zie in die zin arrest van 19 december 2012, *Abed El Karem El Kott e.a.*, C-364/11, EU:C:2012:826, punten 55 en 59).
- 35 Het Hof heeft evenwel geoordeeld dat, anders dan de Belgische regering in het kader van de onderhavige prejudiciële verwijzing heeft betoogd, het ophouden van de door een orgaan of instelling zoals de UNRWA verleende bescherming of bijstand niet alleen het gevolg kan zijn van de opheffing zelf van dat orgaan of die instelling, maar ook van de onmogelijkheid voor dat orgaan of die instelling om zijn of haar taak te vervullen (zie in die zin arrest van 19 december 2012, *Abed El Karem El Kott e.a.*, C-364/11, EU:C:2012:826, punt 56).
- 36 Is de beslissing om het interventiegebied van de UNRWA te verlaten dus ingegeven door dwingende omstandigheden onafhankelijk van de wil van de betrokken persoon, dan kan een dergelijke situatie leiden tot de vaststelling dat de bijstand die deze persoon genoot, is opgehouden in de zin van artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95 (zie naar analogie arrest van 19 december 2012, *Abed El Karem El Kott e.a.* (C-364/11, EU:C:2012:826, punt 59).
- 37 Deze uitlegging strookt met de doelstelling van het hierboven genoemde artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, dat met name de bedoeling heeft om Palestijnse vluchtelingen blijvende bescherming te bieden door middel van een daadwerkelijke bescherming of bijstand en niet alleen door het bestaan te waarborgen van organen of instellingen die belast zijn met het verlenen van die bijstand of bescherming, en wel tot hun positie definitief geregeld is in overeenstemming met de relevante resoluties van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (zie in die zin arrest van 19 december 2012, *Abed El Karem El Kott e.a.*, C-364/11, EU:C:2012:826, punten 60 en 62).
- 38 In dit verband is het van belang op te merken dat, anders dan de Belgische en de Franse regering hebben aangevoerd, voor de vaststelling of de bescherming of bijstand van de UNRWA is opgehouden in de zin van artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95 omdat een persoon die om internationale bescherming heeft verzocht gedwongen was het interventiegebied van die organisatie te verlaten, niet hoeft te worden aangetoond dat de UNRWA of het land waar deze organisatie actief is, door handelen of nalaten deze persoon opzettelijk schade heeft toegebracht of hem bijstand heeft onthouden. Het volstaat dat wordt vastgesteld dat de bijstand of bescherming van de UNRWA om welke reden ook daadwerkelijk is opgehouden, zodat de UNRWA om objectieve redenen of om redenen die verband houden met de individuele situatie van die persoon niet langer in staat is om hem de levensomstandigheden te bieden die stroken met de taak waarmee deze organisatie is belast [zie in die zin arrest van 3 maart 2022, *Secretary of State for the Home Department (Vluchtelingenstatus van een staatloze van Palestijnse afkomst)*, C-349/20, EU:C:2022:151, punt 72].
- 39 In dit verband blijkt met name uit resolutie nr. 74/83 dat de UNRWA gezondheidszorg verleent aan Palestijnse vluchtelingen wier lot – zoals in punt 32 van het onderhavige arrest is opgemerkt – nog niet definitief is geregeld en die bijstand nodig blijven hebben om in hun basisbehoeften op gezondheidsgebied te voorzien.
- 40 De gezondheidszorg die aan Palestijnse vluchtelingen wordt verleend om in hun essentiële behoeften te voorzien, maakt dus deel uit van de opdracht van de UNRWA, zodat de onmogelijkheid voor deze organisatie om welke reden ook, om in die gezondheidszorg te voorzien, het ophouden van de bijstand van de UNRWA in de zin van artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95 met zich meebrengt.
- 41 Zoals de advocaat-generaal in de punten 50, 61 en 62 van zijn conclusie in wezen heeft opgemerkt, bestaat de opdracht van de UNRWA op gezondheidsgebied in de verstrekking van zorg en geneesmiddelen die voorzien in de basisbehoeften van de personen die om bijstand van de UNRWA

verzoeken, ongeacht de kwaliteit van de daarvoor noodzakelijke zorg of geneesmiddelen. Deze opdracht kan dus niet afhangen van de operationele capaciteit van die organisatie om dergelijke zorg en geneesmiddelen te verstrekken.

- 42 Zoals de Commissie heeft opgemerkt, zou de door de Belgische en de Franse regering verdedigde uitlegging dat specifieke bijstand die niet door de UNRWA wordt verstrekt, moet worden geacht buiten de opdracht van de UNRWA te vallen zodat dit verzuim om in die bijstand te voorzien niet kan leiden tot de vaststelling dat de bijstand door deze organisatie is opgehouden, er inderdaad op neerkomen dat het begrip „opdracht” van de UNRWA wordt beperkt tot enkel de diensten die deze organisatie daadwerkelijk verricht, met uitsluiting van diensten die weliswaar onder haar mandaat vallen maar die niet worden verstrekt wegens met name budgettaire beperkingen. Deze uitlegging zou de betrokkenen blootstellen aan het risico dat zij in de praktijk geen enkele effectieve internationale bescherming kunnen genieten, gelet op enerzijds het tekortschieten van de UNRWA en anderzijds hun principiële uitsluiting van de vluchtelingenstatus.
- 43 Niettemin kan de onmogelijkheid om specifieke zorg of behandelingen te verstrekken, op zichzelf niet de conclusie rechtvaardigen dat de bescherming of bijstand van de UNRWA is opgehouden in de zin van artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95.
- 44 Volgens de rechtspraak is het voor de vaststelling dat de bescherming of bijstand van de UNRWA is opgehouden en dat de betrokkene dus wordt gedwongen het interventiegebied van de UNRWA te verlaten, immers noodzakelijk dat deze persoon zich in een persoonlijke situatie van ernstige onveiligheid bevindt en dat het voor deze organisatie onmogelijk is hem in dat gebied levensomstandigheden te bieden die stroken met de opdracht waarmee zij is belast (arrest van 19 december 2012, *Abad El Karem El Kott e.a.*, C-364/11, EU:C:2012:826, punt 63).
- 45 Uit het voorgaande volgt ten eerste dat het feit dat de door de UNRWA verstrekte gezondheidsdiensten van een lager niveau zijn dan die welke die persoon zou kunnen genieten indien hem in een lidstaat de vluchtelingenstatus zou worden verleend, niet volstaat om aan te nemen dat hij gedwongen was het interventiegebied van de UNRWA te verlaten.
- 46 Ten tweede moet, zoals de advocaat-generaal in de punten 80 en 81 van zijn conclusie in wezen heeft opgemerkt, een staatloze van Palestijnse afkomst worden geacht gedwongen te zijn geweest dat gebied te verlaten wanneer de onmogelijkheid om de voor zijn gezondheidstoestand noodzakelijke zorg van de UNRWA te ontvangen, voor die staatloze een reëel risico van onmiddellijk overlijden inhoudt, of een reëel risico dat hij wordt blootgesteld aan een ernstige, snelle en onomkeerbare achteruitgang van zijn gezondheidstoestand of een aanzienlijke vermindering van zijn levensverwachting.
- 47 Het staat aan de nationale rechter om op basis van een individuele beoordeling van alle relevante gegevens na te gaan of er sprake is van een dergelijk risico [zie in die zin arrest van 3 maart 2022, *Secretary of State for the Home Department (Vluchtelingenstatus van een staatloze van Palestijnse afkomst)*, C-349/20, EU:C:2022:151, punt 50 en aldaar aangehaalde rechtspraak].
- 48 Gelet op een en ander dient op de prejudiciële vragen te worden geantwoord dat artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95 aldus moet worden uitgelegd dat de bescherming of bijstand van de UNRWA moet worden geacht te zijn opgehouden wanneer deze organisatie niet in staat is om een staatloze van Palestijnse afkomst die onder die bescherming of bijstand valt, toegang te verzekeren tot de medische zorg en behandelingen zonder welke deze persoon een reëel risico op onmiddellijk overlijden loopt, of een reëel risico dat hij wordt blootgesteld aan een ernstige, snelle en onomkeerbare achteruitgang van zijn gezondheidstoestand of een aanzienlijke vermindering van zijn levensverwachting. Het staat aan de nationale rechter om na te gaan of er sprake is van een dergelijk risico.

Kosten

- 49 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechter over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Vierde kamer) verklaart voor recht:

Artikel 12, lid 1, onder a), tweede volzin, van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming

moet aldus worden uitgelegd dat

de bescherming of bijstand van de United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) moet worden geacht te zijn opgehouden wanneer deze organisatie niet in staat is om een staatloze van Palestijnse afkomst die onder die bescherming of bijstand valt, toegang te verzekeren tot de medische zorg en behandelingen zonder welke deze persoon een reëel risico op onmiddellijk overlijden loopt, of een reëel risico dat hij wordt blootgesteld aan een ernstige, snelle en onomkeerbare achteruitgang van zijn gezondheidstoestand of een aanzienlijke vermindering van zijn levensverwachting. Het staat aan de nationale rechter om na te gaan of er sprake is van een dergelijk risico.

ondertekeningen

* Procestaal: Frans.